

## عنوان مقاله:

تحلیل نشانه-معناشناسی گفتمان در قصه یوسف علیه السلام

## محل انتشار:

دوفصلنامه آموزه های قرآنی، دوره 13، شماره 20 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

## نویسنده:

فریده داودی مقدم - استادیار دانشگاه شاهد

## خلاصه مقاله:

امروز، نشانه - معناشناسی، حوزه هایی فراتر از نشانه شناسی کلاسیک و ساخت گرا را در بر می گیرد. یکی از این حوزه ها، اشکال روایی گفتمان است که در قالب نظام های گفتمانی آشکار می شود و در آن، نشانه ها، ویژگی نشانه پذیری مجدد می یابند و از نشانه های معمول، قاموسی و کلیشه ای با کارکردهای رایج و تکراری به عرصه نشانه های نامعمول و نو وارد می شوند و ابعاد ارزشی و زیبایی شناختی می یابند و ساحتی سرشار از پویایی و سیالیتی را تجربه می کنند که به شکلی طبیعی گفتمان و نتایج مترتب بر آن را می سازند. با تامل در برخی قصص قرآنی می توان دریافت که این متون به صورت پنهان و آشکار دربردارنده اغلب این نظام های گفتمانی است؛ نظام های گفتمانی چون تجویزی، القایی یا تعاملی شناختی، تنشی و رخدادی. این پژوهش با تحلیل قصه یوسف از این دیدگاه به توصیف و تبیین انواع نظام های گفتمانی در این قصه می پردازد و به نتایج قابل توجهی دست می یازد که بر تعالی ساختار و معنای قصه یوسف تاکید دوباره می کند. در این جستار هرگز در صدد آن نیستیم که ارزش قصه یوسف و یا قصص قرآن را به سبب دارا بودن این نظام های گفتمانی بدانیم، بلکه با قبول تعالی همه جانبه این قصص برآنیم که این بعد از نظام های گفتمانی را در ساختار و محتوای آنان آشکار سازیم و به سخنی دیگر در صدد توصیف این نظام ها در سطح و عمق این قصه هستیم تا از این رهگذر یکی دیگر از ابعاد ارزشمند قصه های قرآنی تبیین و اثبات شود. روش تحقیق به شیوه تحلیل محتوا و بر اساس نظریه های نشانه به معناشناسی است که در آرای افرادی چون گرمس در سال های اخیر مطرح شده است

## کلمات کلیدی:

نشانه - معناشناسی، نظامهای گفتمانی، قصه یوسف، گرمس

## لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/795126>

